

Spis treści

Rozdział 1. POTRZEBY CZŁOWIEKA I MIEJSCE WŚRÓD NICH PRODUKTÓW AGROBIZNESU	11
1.1. Struktura spożycia materialnego i miejsce w niej żywności	11
1.2. Pojęcie żywności i jej rodzaje	14
1.3. Istota zaleceń żywieniowych i metodologia badania stanu odżywiania społeczeństwa	17
1.4. Metodologia badania poziomu spożycia żywności	19
1.5. Potrzeby człowieka a bezpieczeństwo żywnościowe	28
1.5.1. Hierarchia potrzeb człowieka i miejsce w niej bezpieczeństwa żywnościowego	28
1.5.2. Rodzaje bezpieczeństwa żywnościowego i rola państwa w jego realizacji	29
1.5.2.1. Międzynarodowe bezpieczeństwo żywnościowe	30
1.5.2.2. Państwowe (narodowe) bezpieczeństwo żywnościowe	31
1.5.2.3. Bezpieczeństwo żywnościowe gospodarstwa domowego	32
Rozdział 2. POWSTANIE I ROZWÓJ KONCEPCJI AGROBIZNESU	34
2.1. Ewolucja sposobu pozyskiwania dóbr przez człowieka	34
2.2. Powstanie koncepcji agrobiznesu	36
2.3. Powstanie koncepcji gospodarki żywnościowej	43
2.4. Wielowymiarowe spojrzenie na agrobiznes	47
2.4.1. Agrobiznes jako wyodrębniony system gospodarki narodowej	47
2.4.2. Agrobiznes jako dziedzina aktywności podmiotów gospodarczych	48
2.4.3. Agrobiznes jako dziedzina wiedzy i badań naukowych	50
2.5. Agrobiznes a gospodarka żywnościowa; podobieństwa i różnice	52
Rozdział 3. OTOCZENIE INSTYTUCJONALNE AGROBIZNESU W POLSCE	55
3.1. Pojęcie i rodzaje instytucji otoczenia agrobiznesu	55
3.2. Państwo	56

3.3. Samorząd	57
3.3.1. Samorząd terytorialny	57
3.3.2. Samorząd rolniczy (gospodarczy)	59
3.4. Agencje i inspekcje państwowe	60
3.4.1. Agencja Rynku Rolnego	61
3.4.2. Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa	62
3.4.3. Agencja Nieruchomości Rolnych	63
3.4.4. Państwowa Inspekcja Ochrony Roślin i Nasiennictwa	65
3.4.5. Inspekcja Jakości Handlowej Artykułów Rolno-Spożywczych	66
3.5. Giełdy i rynki hurtowe	67
3.6. Banki	69
3.7. Instytucje ubezpieczenia społecznego	71
3.8. Fundacje	73
3.9. Związki zawodowe	74

Rozdział 4. CHARAKTERYSTYKA AGREGATÓW AGROBIZNESU 77

4.1. Działania związane z produkcją i dystrybucją środków oraz usług niezbędnych w gospodarstwach rolniczych i przemyśle przetwórczym surowców rolniczych – zaopatrzenie	77
4.1.1. Zagadnienia ogólne	77
4.1.2. Środki produkcji pochodzenia rolniczego	78
4.1.3. Środki produkcji pochodzenia przemysłowego	79
4.1.4. Rynek środków produkcji i usług oraz jego specyfika	81
4.1.5. Informacje o osiągnięciach naukowych	82
4.1.6. Doradztwo w agrobiznesie	88
4.2. Działania w gospodarstwach (przedsiębiorstwach) rolniczych, w wyniku których powstają produkty rolnicze i usługi – rolnictwo	92
4.2.1. Wieś i rolnictwo w Polsce	92
4.2.2. Charakterystyka stanu rolnictwa	95
4.2.3. Polityka państwa dotycząca przekształceń w rolnictwie i kształtowania poziomu produkcji rolniczej	97
4.2.4. Plasowanie się produkcji rolnictwa polskiego w Unii Europejskiej-27 w latach 2004–2006	105
4.2.5. Zasoby czynników produkcji w rolnictwie polskim	107
4.2.5.1. Ziemia rolnicza	108
4.2.5.2. Zasoby pracy	117
4.2.5.3. Kapitał (środki trwale i obrotowe)	122
4.2.6. Ustrój rolny i struktura agrarna	130
4.2.7. Koncepcje rolnictwa w teorii i praktyce	141
4.2.8. Organizacja produkcji roślinnej	144
4.2.9. Organizacja produkcji zwierzęcej	148
4.2.10. Intensywność rolnictwa	154
4.2.11. Określenie efektywności (sprawności) gospodarowania w rolnictwie	160

4.3. Działania związane ze skupem, przetwórstwem, magazynowaniem i dystrybucją przetworzonych produktów powstałych z surowców rolniczych – przetwórstwo i obrót	166
4.3.1. Zagadnienia ogólne	166
4.3.2. Przemysł spożywczy i jego rola w kształtowaniu bezpieczeństwa żywnościowego	168
4.3.3. Ogólna charakterystyka podstawowych surowców pochodzenia rolniczego, morskiego i leśnego zużywanych w przemyśle przetwórczym	171
4.3.4. Pojęcie bazy surowcowej w przemyśle przetwórczym surowców rolniczych	176
4.3.4.1. Czynniki charakteryzujące bazę surowcową produktów rolniczych	177
4.3.4.2. Czynniki mające wpływ na rozwój bazy surowcowej produktów rolniczych	180
4.3.4.3. Systemy zaopatrzenia zakładów w surowce	181
4.3.5. Lokalizacja działalności przetwórczej	182
4.3.5.1. Zagadnienia wstępne	182
4.3.5.2. Podstawy decyzji lokalizacyjnych	184
4.3.5.3. Główne czynniki wyboru lokalizacji	187
4.3.5.4. Specyficzne aspekty lokalizacji działalności w agrobiznesie	189
4.3.6. Szczegółne warunki realizacji produkcji w przemyśle przetwórczym surowców rolniczych	191
4.3.6.1. Nietrwałość surowców rolniczych oraz gotowych wyrobów i ich duża podatność na zepsucie	192
4.3.6.2. Rozproszenie produkcji surowca i konieczność utrzymywania ścisłych związków przetwórcy z producentem	193
4.3.6.3. Rozmieszczenie już istniejących zakładów	194
4.3.6.4. Wahania sezonowe podaży surowca i popytu na gotowe wyroby	198
4.3.7. Dystrybucja wytworzonych produktów	201
4.3.7.1. Podstawowe instrumenty marketingowe dystrybucji	201
4.3.7.2. Funkcje dystrybucji i jej strategia	203
4.3.7.3. Kanały dystrybucji i ich rola	204
4.3.7.3.1. Typizacja kanałów dystrybucji	206
4.3.7.3.2. Znaczenie poszczególnych kanałów dystrybucji dla producenta	208

Rozdział 5. NIEŻYWNOSCIOWA SFERA AGROBIZNESU – WYBRANE ZAGADNIENIA

210

5.1. Przesłanki ekonomiczne i ekologiczne rozwoju nieżywnościowej sfery agrobiznesu	210
5.2. Produkcja szkółkarska roślin owocowych i ozdobnych oraz kwaciarstwo	213

5.3. Włókiennictwo i produkcja włókien naturalnych	215
5.3.1. Pojęcie i geneza włókiennictwa	215
5.3.2. Produkcja włókien roślinnych	217
5.3.3. Produkcja zwierzęcych włókien naturalnych	224
5.4. Produkcja i uszlachetnianie skór zwierzęcych – garbarstwo	227
5.4.1. Przesłanki uszlachetniania skór zwierzęcych	227
5.4.2. Garbarstwo i jego rozwój	228
5.4.3. Baza surowcowa w garbarstwie	231
5.5. Energia z biomasy	237
5.5.1. Przesłanki ekologiczne produkcji energii z biomasy	237
5.5.2. Biopaliwa gazowe	239
5.5.3. Biopaliwa ciekłe	239
5.5.4. Biopaliwa stałe	244
5.6. Tworzywa ekologiczne na bazie surowców skrobiowych	246
5.7. Uprawa roślin specjalnych	247
5.8. Wykorzystanie produktów rolniczych do wytwarzania barwników naturalnych	248
5.9. Turystyka wiejska	251
5.9.1. Pojęcie turystyki i jej wieloaspektowość	251
5.9.2. Funkcje polskiej wsi i rola turystyki w jej rozwoju	253

Rozdział 6. TRANSPORT W AGROBIZNESIE I PODATNOŚĆ TRANSPORTOWA ŁADUNKÓW

258

6.1. Pojęcie i rodzaje transportu	258
6.2. Podatność transportowa ładunków	260
6.3. Odległość przestrzenna dzieląca punkty wysyłki i przeznaczenia przemieszczanych ładunków	263
6.4. Charakter potrzeby pierwotnej wywołującej daną potrzebę przewozową	263
6.5. Właściwości produktów będących przedmiotem działań logistycznych	263
6.5.1. Szczególne właściwości produktów w łańcuchu logistycznym	263
6.5.2. Wrażliwość produktów na skutki przewozu	267
6.5.2.1. Ładunki wrażliwe na czas trwania przewozu	267
6.5.2.2. Ładunki wrażliwe na oddziaływanie energii mechanicznej	268
6.5.2.3. Ładunki wrażliwe na działanie wilgoci	269
6.5.2.4. Ładunki wrażliwe na temperaturę i światło	271
6.5.2.4.1. Ładunki wrażliwe na zmiany temperatury	271
6.5.2.4.2. Ładunki wrażliwe na oddziaływanie światła	273
6.5.2.5. Ładunki wrażliwe na wchłanianie obcych zapachów	274
6.5.3. Ładunki żywe w transporcie	275
6.6. Wybór gałęzi transportu i przewoźnika	276
6.7. Transport własny przedsiębiorstwa	281

Rozdział 7. POWIĄZANIA INTEGRACYJNE W AGROBIZNESIE I ICH WPŁYW NA PRZEMIANY W ROLNICTWIE	283
7.1. Pojęcie i rodzaje integracji	283
7.2. Integracja pionowa	284
7.3. Integracja pozioma (kooperacja)	289
7.4. Modernizacja i rekonstrukcja rolnictwa	295
7.5. Modernizacja i rekonstrukcja obszarów wiejskich	298
7.6. Przyszłość procesów integracyjnych	300
Bibliografia	301
Literatura naukowa i dydaktyczna	301
Przepisy prawne (ustawy i rozporządzenia)	308
Informacje (rynkowe i statystyczne)	310